

SAKSFRAMLEGG

Forum: Skate

Møtedato: 11.03.2020

Sak 3/2020 Modell for styring av fellesløsninger – Innledende innspill fra Skate Behandlingssak

Historikk/bakgrunn.

Etableringene av det nye Digitaliseringsdirektoratet (Digdir) innebærer bl.a. at Altinn og Difis fellesløsninger kommer inn under samme organisasjon. Som flere andre fellesløsninger har disse i dag ulike styrings- og finansieringsmodeller. En av hovedprioriteringene i tildelingsbrevet til Digdir for 2020 er:

- *I samråd med KS, Skate og brukerne av de nasjonale fellesløsningene, utarbeide forslag til en modell for organisering, styring og finansiering av de felleskomponenter og fellesløsninger som Digitaliseringsdirektoratet har ansvaret for.*

Digdir mener det er viktig å innhente Skates erfaringer og innspill, ref. evalueringen av Skate og Skates fagdag våren 2019. Digdir ønsker ikke kun fokusere på de felleskomponenter og fellesløsninger som Digdir selv har ansvaret for, men å se på helheten i styring og finansiering av felleskomponenter og fellesløsninger som inngår i *felles økosystem for nasjonal digital samhandling og tjenesteutvikling*, jf. kap. 5 i digitaliseringsstrategien *En digital offentlig sektor*. På den måten kan vi sikre at valgene som blir gjort for Digdirs egne løsninger på en god måte inngår i den helhet økosystemet må ha.

Digdir har valgt å dele oppgaven i tildelingsbrevet i to steg; Første steg med fokus på finansiering og andre steg med fokus på organisering og styring (i det videre kalt styring). Det er nedsatt en arbeidsgruppe med representanter fra Skate-virksomhetene arbeider med finansieringsmodeller. Skates arbeidsutvalg (AU) er involvert gjennom fagdage i februar og arbeidsgruppen vil arbeide med å legge til rette for en nærmere diskusjon om finansieringsmodeller på Skates fagdager i mai og Skates juni-møte 2020.

Når det gjelder styringsdelen av temaet mener Digdir at dette er en type problemstilling som er godt egnet for å få innledende innspill fra Skate tidlig i arbeidet. Vi ønsker innspill på Skate (AU) sin involvering underveis, og det vil være naturlig at Skate får saken til ny behandling i slutfasen av arbeidet.

Forslag til beslutning:

Digitaliseringsdirektoratet bes ta med seg innspillene fra Skate i det videre arbeidet med modell for styring av fellesløsninger som direktoratet selv har ansvaret for. Hvorvidt styringsmodellen også kan gjenbrukes for andre fellesløsninger i økosystemet må vurderes i samråd med Skate som et neste steg.

Presentasjon av saken

Føringer fra Digital agenda

Meld.St. 27 (2015-2016) Digital agenda for Norge understreker at felles IKT-løsninger for å dekke like behov er et viktig effektiviseringstiltak. De mest sentrale fellesløsningene omtales som nasjonale felleskomponenter, men vi har i dag fått flere sentrale fellesløsninger på tilsvarende nivå og det identifiseres jevnlig behov for flere.

I Digital agenda kap. 11.1 blir det klargjort elleve strategiske prinsipp for nasjonale felleskomponenter. I prinsipp nr. 10 sies det at samordning og prioritering av utviklingsoppgaver for felleskomponentene drøftes og koordineres på tvers i et strategisk samarbeidsråd. I evalueringen av etterlevelsen av de strategiske prinsippene, som ble gjort i tilknytning til Skates fagdag 8.5.2019, var dette prinsippet som fikk lavest score på etterlevelse sammen med samordnet styring på departementsnivå (prinsipp nr. 11) og forutsigbare finansieringsmodeller som bidrar til digitalisering (prinsipp nr. 9).

Tidligere signaler fra Skate

I Skates beslutning fra fagdagen 8.5.19 het det følgende i sak 10/19 *Evalueringen av fellesløsninger – opp mot strategiske prinsipper i Digital Agenda*:

- Overordnede prioriteringer og større satsninger for fellesløsninger bør drøftes og koordineres i Skate. Forbehandling må skje i AU
- Videreutvikling av fellesløsninger innenfor gitte rammer kan styres av forvalterne i dialog med tjenesteeierrepresentanter
- Det bør utarbeides et overordnet mål bilde som tydelig viser sammenheng og avgrensninger mellom nåværende og fremtidige fellesløsninger – en overordnet og samordnet virksomhetsarkitektur
- Forvalterne av nasjonale felleskomponenter og fellesløsninger må
 - gå sammen og diskutere og foreslå forbedringspunkter i organiseringen av forvalternes styringsråd o.l.
 - lage gode møteplasser og finne gode samarbeidsløsninger for innsamling av brukerbehov, utnyttelse av teknologiske muligheter og profesjonell produktledelse og produktutvikling

Føringer i digitaliseringsstrategien *En digital offentlig sektor*

I digitaliseringsstrategiens kap. 5 *Felles økosystem for nasjonal digital samhandling og tjenesteutvikling* blir det presisert tre mål for økosystemet:

1. Offentlig sektor legger til rette for innovasjon og verdiskaping
2. Kommuner, fylkeskommuner og statlige virksomheter digitaliserer sine tjenester
3. Felles økosystem for nasjonal digital samhandling og tjenesteutvikling er lett tilgjengelig, enkelt å bruke og løser felles behov

Det tredje målet som anses mest sentralt i denne Skate-saken er konkretisert som følger:

- *Det er enkelt for kommuner, fylkeskommuner og statlige virksomheter å få oversikt over innholdet i økosystemet. Det samlede innholdet er koordinert og styrt på en samordnet måte. Likeartede behov løses felles, innholdet henger sammen og nye behov blir fanget opp og ivaretatt. Styringsmodeller, finansieringsmodeller og avtalevilkår er samordnet slik at det er enkelt å ta fellesløsningene i bruk. Dette skjer i tett samarbeid med forvalterne av fellesløsningene. Ansvar for de enkelte delene i økosystemet er tydelig definert og plassert.*

Behandling i Skates arbeidsutvalg (AU)

AU har hatt egne fagdager medio februar 2020 med faglige tema knyttet til *Felles økosystem for nasjonal digital samhandling og tjenesteutvikling*. Ett av temaene var styrings- og prioriteringsmodeller. En rekke ulike modeller som i dag er i bruk for både nasjonale felleskomponenter og sentrale fellesløsninger samt flere sektormodeller ble presentert for AU, før man i grupper diskuterte

- Råd/anbefalinger om viktige veivalg rundt styrings- og prioriteringsmodeller for innholdet i økosystemet fremover

Resultatene fra gruppearbeidene er distribuert AU-medlemmene som støtte i deres råd til Skate-direktørene i forberedelsen til denne Skate-saken.

Noen dilemma/utfordringer Digdir ser på bakgrunn av diskusjonene i AU

- Hvordan få til overordnet porteføljestyring i kombinasjon med brukerdrevet utvikling av fellesfunksjonalitet?
- Hvordan bør økosystemet organiseres og styres nasjonalt, og hvordan sikres nødvendig samspill mellom de ulike delene og med sektorenes løsninger?
- Er det størrelsen på virksomhetene som bør avgjøre representasjon i styringsstrukturen eller andre forhold?
- Hvordan skal man håndtere satsninger som kommer utenfor styringsmodellen?

Innledende innspill fra Skate

Digdir ber om at Skate-direktørene basert på egne erfaringer og det som er beskrevet over, kan bidra til **en god diskusjon med innledende innspill fra Skate om innretning og hva som bør vektlegges i en modell for styring av fellesløsninger**. Herunder de som Digdir selv har ansvaret for og eventuelt for de øvrige fellesløsninger som inngår i felles økosystem for nasjonal digital samhandling og tjenesteutvikling

Saken vil bli framlagt av Knut Bjørgaas
Saksframlegget er utarbeidet av Digitaliseringsdirektoratet
Oslo, 24.2.2020